

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-08-326S

СИЛАБУС
ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

SYLLABUS

Управління якістю	Quality management
Освітній рівень: магістерський (другий)	Level of Education: Master's (second)
Галузь знань: Управління та адміністрування	Field of Knowledge: Management and administration
Спеціальність «Менеджмент»	Field of Study: «Management»
Освітня програма: Освітньо-професійна програма: «Управління проектами»	Educational and professional programs of specialties: «Project management»

м. Рівне

Силабус навчальної дисципліни «Управління якістю» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою спеціальності: 073 «Менеджмент». Освітньо-професійна програма: «Управління проектами». Рівне: НУВГП. 2023, 10 стор.

<https://ep3.nuwm.edu.ua/26654/>

Розробник силабусу: *Скрипчук П.М., д.е.н., професор кафедри менеджменту*

Силабус схвалений на засіданні кафедри менеджменту
Протокол № 22 від "30" серпня 2023 року

Завідувач кафедри: *Кожушко Л.Ф., д.т.н., професор.*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ економіки та менеджменту
Протокол № 1 від "31" 08 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ: *Ковшун Н.Е., д.е.н., професор
кафедри економіки підприємства, директор ННІЕМ.*

© Скрипчук П.М., 2023
© НУВГП, 2023

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*	
Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Спеціальність	<i>«Менеджмент»</i>
Рік навчання, семестр	<i>денна - 2 рік навчання, 3 семестр (заочна 2 рік, 3 семестр)</i>
Кількість кредитів	<i>3</i>
Лекції:	<i>денна - 16 год. (заочно 4 год.)</i>
Практичні заняття:	<i>денна - 14 год. (заочно 6 год.)</i>
Самостійна робота:	<i>денна - 60 год. (заочно 80 год.)</i>
Курсова робота:	<i>Ні</i>
Форма навчання	<i>Денна, заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>Залік</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*	
ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА	
	<i>Скрипчук Петро Михайлович, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту</i>

	
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/ Скрипчук Петро Михайлович
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-2835-4711
Канали комунікації	+38 (096) 22 50 350, p.m.skrypchuk@nuwm.edu.ua Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ	
Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни є оволодіння здобувачами знаннями щодо: методології та практики управління якістю як інструменту конкурентоспроможності підприємств та проектів, інструментарію управління якістю і набуття практичних навичок розробки та аудиту систем управління якістю, оцінки рівня якості для підприємств та проектів у різних галузях економіки. Використовуються такі методи викладання та технології: презентації, міні-лекції, обговорення, ситуаційні завдання; практичні роботи; індивідуальні роботи; ситуаційні дослідження та інші.</p> <p>Завдання дисципліни: вивчення основних теоретико-методичних засад управління якістю як специфічної управлінської діяльності; розкриття сутності та специфіки систем управління якістю, систем екологічного управління та інших систем управління; вивчення сучасних бізнес-моделей управління якістю; дослідження особливостей розробки, стандартизації, аудиту та сертифікації різних систем управління; вивчення етапів розробки систем управління та їх використання для розробки проектів; використання методології якості для управління проектами; особливості міжнародного досвіду; економічні аспекти міжнародних стандартизації та сертифікації для управління проектами.</p>	
Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle	
https://exam.nuwm.edu.ua/course/index.php?categoryid=57	
Компетентності	
<p>ІК Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог;</p> <p>СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;</p> <p>СК13. Здатність планувати ресурси, закупівлі і бюджет проекту та управляти ними з урахуванням систем управління ризиками та змінами</p>	

Програмні результати навчання

ПРН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;
 ПРН 16. Уміти планувати ресурси, закупівлі і бюджет проекту та управляти ними з урахуванням систем управління ризиками та змінами

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекції – 16 год., практичні – 14 год., самостійна робота – 60 год.

Засоби навчання	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); семінари; групова форма роботи; презентації, інноваційні дослідження, обговорення.
-----------------	--

ЛЕКЦІЙНІ, ПРАКТИЧНІ ТА ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ

Тема

Вид навчальної роботи, години, ПРН	Зміст (перелік навчальних матеріалів, які повинен опанувати студент)	Методи, технології, форми проведення занять
------------------------------------	--	---

Змістовий модуль 1. ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ТА ПРОЕКТАМИ

Тема 1. Основи управління якістю

Лекція – 2 год. год. ПРН 4	Термінологія. Становлення, сутність і завдання. Основи управління якістю. Розвиток теорії та практики щодо управління якістю. Основні поняття щодо управління якістю. Система номенклатури показників якості. Якість як складовий елемент конкурентоспроможності. Діджиталізація управління проектами.	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); кейси і презентації.
-------------------------------	--	--

Тема 2. Управління якістю на підприємствах

Лекція – 2 год., практ. – 2 год. ПРН 4, ПРН 16	Теоретичні аспекти якості, стандартизації, сертифікації в економіці та управлінні проектами. Чинники, що формують і забезпечують якість. «Петля якості» продукції та послуг. Управління якістю на рівні підприємства. Гармонізація вітчизняних нормативних документів у сфері управління якістю з міжнародними. Стандарти ISO серії 9000. Громадські організації, що займаються питаннями управління якістю.	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); кейси і презентації.
--	--	--

Тема 3. Основоположні засади управління якістю

Лекція – 2 год., практ. – 2 год. ПРН 4, ПРН 16	Основні елементи стратегії TQM. Методи та засоби TQM. Системний підхід до проблеми управління якістю. Заходи удосконалення систем управління якістю. Моделі побудови системи якості.	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); кейси і презентації.
--	--	--

Тема 4. Система управління та статистичні методи контролю якості		
Лекція – 2 год., практ. – 2 год. ПРН 16	Система управління якістю. Сутність статистичних методів контролю якості. Порядок збору даних. Сім інструментів контролю якості. Діаграма Парето та інші інструменти розробки системи управління. Цифрова економіка та розробка проектів.	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); семінари; групова форма роботи; презентації, інноваційні дослідження, обговорення.
Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ		
Тема 5. Витрати на якість: класифікація та аналіз		
Лекція – 2 год., практ. – 4 год. ПРН 4, ПРН 16	Вплив якості на прибутки та збитки підприємства. Класифікація витрат. Рівні витрат на якість продукції. Аналіз витрат на якість.	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); семінари; групова форма роботи; презентації, інноваційні дослідження, обговорення.
Тема 6. Аудит якості та премії якості		
Лекція – 2 год., практ. – 2 год. ПРН 4, ПРН 16	Типи аудиторських перевірок та моделей оцінки рівня якості. Аудиторські докази. Зовнішній аудит систем якості. Сертифікаційний та внутрішній аудити. Вимоги до аудиторів. Права та обов'язки.	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); семінари; групова форма роботи; презентації.
Тема 7. Побудова систем управління якістю в організації		
Лекція – 2 год., практ. – 2 год. ПРН 4, ПРН 16	Основні вимоги та етапи побудови систем управління якістю. Формування політики якості в організації. Документування процесів систем управління якістю. Системи управління якістю в освіті.	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); семінари; групова форма роботи; презентації.
Тема 8. Сертифікація систем якості підприємства		
Лекція – 2 год., практ. – 2 год. ПРН 4, ПРН 16	Стандарти ISO серії 9000. Основні принципи проведення сертифікації систем якості підприємств. Нормативна база для сертифікації систем якості. Етапи проведення сертифікації систем якості. Етапи та організація робіт з сертифікації систем якості. Міжнародна система визначення результатів оцінки систем якості. Сертифікація систем якості в Україні. Переваги та вигоди від впровадження системи управління навколишнім середовищем.	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); семінари; групова форма роботи; презентації.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)
Здатність обґрунтовувати потребу в розробці та впровадженні систем управління якістю та інших систем управління в проектах та на підприємствах; генерувати підприємницькі ідеї при розробці систем управління; вміння працювати в команді;

здатність до навчання; ініціативність; уміння планувати ресурси, закупівлі і бюджет проєкту та управляти ними з урахуванням систем управління ризиками та змінами.

Форми та методи навчання

При викладанні освітньої компоненти для активізації освітнього процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції, лекції-візуалізації, робота індивідуальна та в малих групах, семінари-дискусії, кейс-метод, метод мозкового штурму, вільних асоціацій, обговорення, дискусії, конкретизації тощо.

Лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом, що сприятиме розвитку творчого та логічного мислення у студентів.

На практичних заняттях розглядаються завдання, наближені до реальних ситуацій: використовується роздатковий матеріал для формування у студентів системного мислення; виконуються індивідуальні та групові творчі проєкти із подальшою демонстрацією результатів; проводиться дискусійне обговорення проблемних питань; використовуються матеріали конференцій та Міжнародної організації зі стандартизації.

Порядок та критерії оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал, вчасно виконати практичні завдання, здати модульні контролі знань. Студенти можуть виконувати альтернативні завдання, які забезпечуватимуть досягнення встановлених результатів навчання, за попереднім погодженням з викладачем.

Критерії оцінювання встановлюються окремо до кожного навчального завдання. При оцінюванні результатів роботи враховується: повнота і якість виконання завдання (не менше 60% балів, виділених на завдання); вчасність виконання завдання (до 40% балів за завдання). Система оцінювання знань студентів проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- практичні/самостійні/індивідуальна тощо: 60% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 60;
- модульна контрольна робота: 40% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 40 (модуль 1 – 20 балів, модуль 2 – 20 балів)).

Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

За кожним змістовим модулем проводиться по одному модульному контролю. Модульні контролі проводяться у тестовій формі на платформі <https://exam.nuwm.edu.ua/> відповідно до графіка навчального процесу.

Порядок проведення поточних і семестрових контролів та інші документи, пов'язані з організацією оцінювання та порядок подання апеляцій наведений на сторінці Навчально-наукового центру незалежного оцінювання за посиланням - <https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdzili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування тез й наукових статей з тематики курсу.

Інформаційні ресурси

Основна література:

1. Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості : офіційний сайт (ДП «УкрНДНЦ»). URL: <http://uas.org.ua/ua/>
2. Міжнародна організація зі стандартизації : офіційний сайт. URL: <https://www.iso.org/committee/375396.html>
3. Українська асоціація якості: офіційний сайт. URL: <https://www.uaq.org.ua/index.php/uk/>
4. Заплотинський Б.А., Тупкало В.М. Управління якістю : Навчально-методичний посібник. К. : ННІМП ДУТ, 2015. 168 с.
5. Білецький Е. В., Янушкевич Д. А., Шайхлісламов З. Р. Управління якістю продукції та послуг. Харків. торгов.-економ. інститут КНТЕУ. Х. : ХТЕІ, 2015. 222 с.
6. Панченко М.О. Управління якістю: теорія та практика: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2018. 228 с.
7. Безродна С.М. Управління якістю : навч. посіб. для студентів економічних спеціальностей. Чернівці: ПБКФ «Технодрук», 2017. 174 с.
8. ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT) «Системи управління якістю. Вимоги» URL: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=64013
9. ДСТУ ISO 19011:2016 Настанови щодо здійснення аудитів систем управління якістю і (або) екологічного управління (ISO 19011:2002, IDT). URL: <http://www.uaq.org.ua/>
10. ДСТУ ISO 9000:2016 Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів (ISO 9000:2005, IDT). URL: <http://www.uaq.org.ua/>
11. ДСТУ ISO 9001:2016 Система управління якістю. Вимоги. (ISO 9001:2008) Національний стандарт України. URL: http://www.gereho.dp.ua/index/info_dstu_iso_9001-2009.html
12. Метрологія, стандартизація і сертифікація в екології («Академія»). Клименко М. О., Скрипчук П. М. Підручник. – 2006. 368с.

Додаткова література:

1. Офіційний сайт Українського центру з питань сертифікації та захисту прав споживачів. URL: <http://www.162.com.ua/>
2. Технічний департамент Міністерства економічного розвитку і торгівлі. URL: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=188218
3. ДСТУ ISO 21502, Управління проектами, програмами, портфелями - Настанови щодо управління проектами
4. ДСТУ ISO 21503, Управління проектами, програмами, портфелями - Настанови щодо управління програмами
5. ДСТУ ISO 21504, Управління проектами, програмами, портфелями - Настанови щодо управління портфелями
6. ДСТУ ISO 21505, Управління проектами, програмами, портфелями - Настанови щодо врядування
7. ДСТУ ISO 21508, Управління здобутою цінністю в управлінні проектами та програмами
8. ДСТУ ISO 21511. Ієрархічна структура робіт для управління проектами та портфелями

Інтернет-джерела:

1. Purchase PMI Books <https://www.pmi.org/help-marketplace/books-and-pmi-logo-items-help>
2. Офіційний сайт ДП «Український науководослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» URL: <http://www.ukrndnc.org.ua/>
3. Офіційний сайт ДП «Укрметртестстандарт». URL: <http://www.ukrcsm.kiev.ua/>
4. Сайт ДП «Науково-дослідний інститут метрології вимірjувальних і управляючих систем» (ДП НДІ «Система»). URL: <http://www.dndi-systema.lviv.ua/>
5. Офіційний веб-сайт ISO. - URL: <http://www.iso.org/home.htm>
6. Офіційний веб-сайт CEN. URL: <http://standards.ctn.ua/>
7. Центр сертифікації. URL: www.-sertifcentr.vinnir_

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdzili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti>

Оголошення стосовно дедлайнів задачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Студенти зобов'язані дотримуватися дедлайнів, встановлених для виконання усіх видів навчальних завдань, розміщених на сторінці курсу на платформі MOODLE.

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним положенням: <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Також студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

Викладач дисципліни має практичний досвід проведення тренінгів, семінарів та воркшопів на теми, що стосуються якості, стандартизації, сертифікації, управління та розробки проектів у різних галузях економіки.

Також до проведення лекційних та практичних занять долучаються фахівці, які мають керівний досвід діяльності на вітчизняних та іноземних підприємствах.

Правила академічної доброчесності

Перед початком курсу кожному студенту доцільно ознайомитися з «Кодексом честі», розміщеним на сторінці навчальної дисципліни на платформі MOODLE та прийняти його умови.

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в практичній (письмовій) роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Вимоги до відвідування

Лекції та практичні заняття відбуваються в офлайн або онлайн режимі згідно розкладу.

Студенти обов'язково повинні відвідувати усі заняття, де передбачається колективна робота у мікрогрупах та проводяться презентації виконаних студентами робіт. Усі інші види робіт студент може виконувати самостійно, дотримуючись встановлених дедлайнів. У разі відсутності студента на занятті, що передбачає виконання колективної роботи, з поважної причини (підтверджується документально) студенту видається альтернативне завдання.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>.

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати смартфони, планшети та ноутбуки.

Оновлення

Зміни до силабусу освітньої компоненти можуть вноситися за ініціативою викладача, враховуючи зміни у законодавстві України, наукові досягнення у сфері менеджменту, створення та просування бізнесу в соціальних мережах, а також за результатами зворотного зв'язку зі студентами в порядку, визначеному нормативними документами НУВГП

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

Передбачено визнання і зарахування результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, в тому числі і під час академічної мобільності згідно укладених угод про співпрацю згідно з [Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в НУВГП](#) та [Порядку перерахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в НУВГП](#)

Здобувачі вищої освіти можуть використовувати загальновизнані міжнародні інформаційні платформи для поглибленого вивчення і проведення досліджень, а також зарахування результатів діяльності (Google Scholar; PlosOne; ERIC; ResearchersID).

Студенти можуть бути залучені (за їх згодою) до участі у підготовці грантових заявок на участь у міжнародних конкурсах та участі в інших громадських ініціативах, що стосуються особистого, професійного та організаційного розвитку.

Автор
Професор

Петро СКРИПЧУК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

